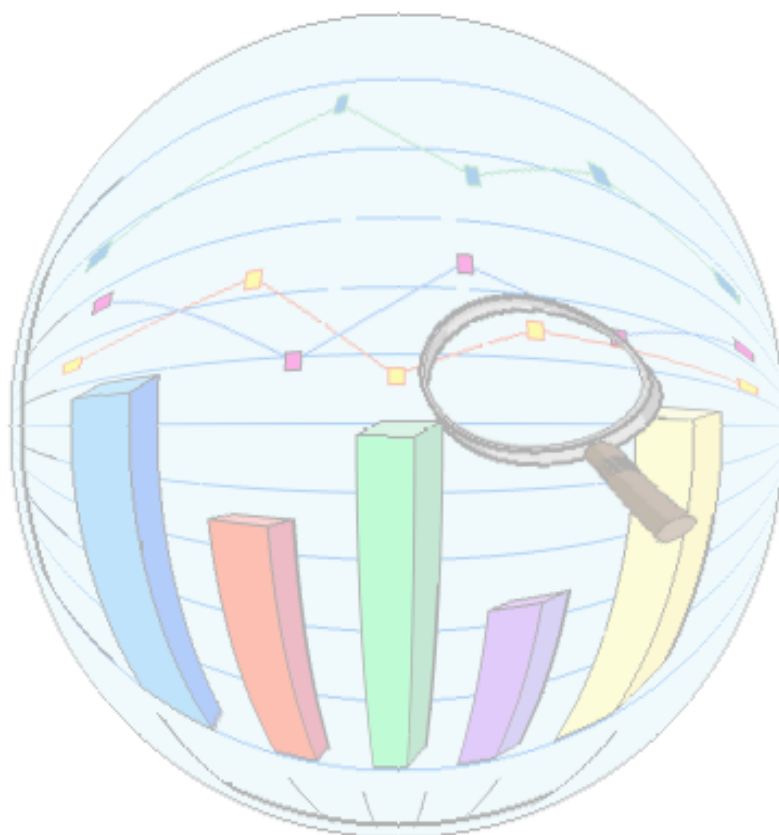

INFORMACIJA

O POSLOVANJU GOSPODARSKIH DRUŽB V REPUBLIKI SLOVENIJI V LETU 2002

Ljubljana, maj 2003

KAZALO

Stran

I. UVOD	1
II. POVZETEK	4
III. RAZVRSTITEV DRUŽB PO VELIKOSTI IN PO DEJAVNOSTIH TER TEMELJNI PODATKI O NJIHOVEM POSLOVANJU	6
1. Razvrstitev družb po velikosti	6
2. Razvrstitev družb po dejavnostih	7
IV. POSLOVNI IZID	9
1. Prihodki	13
1.1 Poslovni prihodki	14
1.2 Finančni prihodki	15
1.3 Izredni prihodki	16
2. Odhodki	16
2.1 Poslovni odhodki	18
2.2 Finančni odhodki	20
2.3 Izredni odhodki	21
3. Dodana vrednost in izguba na substanci	21
4. Čisti dobiček in čista izguba	24
4.1 Čisti dobiček	24
4.2 Čista izguba	26
5. Poslovni izid izvoznikov	27
V. SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	28
1. Sredstva	31
1.1 Stalna sredstva	31
1.2 Gibljava sredstva	32
2. Obveznosti do virov sredstev	33
2.1 Kapital	33
2.2 Rezervacije	34
2.3 Finančne in poslovne obveznosti	35
VI. KAZALNIKI UČINKOVITOSTI POSLOVANJA	36

I. UVOD

Podatke iz letnih poročil poslovnih subjektov¹ od leta 2003 dalje zbira, obdeluje in objavlja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES). AJPES, ustanovljena v juliju 2002,² namreč nadaljuje z opravljanjem vseh statističnih in informativnih nalog Agencije Republike Slovenije za plačilni promet, ki je 1.1.2003 prenehala obstajati.

V tej informaciji sta predstavljena poslovni izid in premoženjsko finančni položaj gospodarskih družb (v nadaljevanju: družbe) v Sloveniji v letu 2002. Podlaga so podatki³ iz letnih poročil družb za leto 2002 (podatki iz bilance stanja, izkaza poslovnega izida in izkaza bilančnega dobička oziroma bilančne izgube).

Pri sestavljanju in predlaganju letnih poročil za leto 2002 so morale družbe upoštevati številne novosti, določene v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD-F)⁴ in v novih Slovenskih računovodskih standardih (v nadaljevanju: SRS).⁵

Z novimi SRS sta zaradi zagotovitve realnejšega prikaza poslovnega izida in premoženjsko finančnega položaja družb spremenjena predvsem vrednotenja in vsebina določenih bilančnih postavk. Na področju vrednotenja bilančnih postavk so spremembe najbolj korenite. Novi SRS namreč odpravljajo splošno revalorizacijo oziroma indeksacijo. Določajo pa obvezno splošno prevrednotovanje⁶ kapitala glede na spremembo kupne moči domače valute, merjeno v evrih, in posebno prevrednotovanje sredstev in obveznosti do virov sredstev, ki se opravi zaradi okrepitve ali oslabitve sredstev oziroma zaradi oslabitve ali okrepitve dolgov, glede na spremembe cen gospodarskih kategorij.

---

¹ *Poslovni subjekti so gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki, neposredni in posredni proračunski uporabniki, druge pravne osebe javnega prava, pravne osebe zasebnega prava in društva.*

² *Sklep o ustanovitvi Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, Uradni list RS, št. 53/02 in 87/02.*

³ *Zaradi računalniške obdelave podatkov se pri seštevanju oziroma odštevanju zaokroženih zneskov v posameznih preglednicah lahko pojavijo določene razlike.*

⁴ *Uradni list RS, št. 45/01, 39/02 in 50/02.*

⁵ *Uradni list RS, št. 107/01.*

⁶ *Prevrednotovanje je sprememba prvotno izkazane vrednosti gospodarske kategorije po začetnem pripoznanju.*

Pri tem morajo družbe obvezno prevrednotovati sredstva zaradi njihove oslabitve in dolgove zaradi njihove okrepitve. Obratno pa je odločitev o prevrednotovanju sredstev zaradi njihove okrepitve in dolgov zaradi njihove oslabitve prepuščena družbam.

Zaradi sprememb v vrednotenju in vsebini določenih bilančnih postavk so morale družbe v skladu z ZGD-F zagotoviti primerljivost bilančnih postavk za leto 2001 z bilančnimi postavkami za leto 2002 oziroma prilagoditev prikazati v prilogi k izkazom z ustreznimi pojasnili. Po pojasnilih k SRS⁷ pa družbam za zunanje poročanje podatkov za leto 2001 ni bilo treba preračunati po novih SRS, ampak jih glede na pomembnost smiselno izkazati v novih bilancah stanja in izkazih poslovnega izida.

Družbe morajo v skladu z ZGD-F za potrebe državne statistike oziroma zaradi spremljanja ekonomskih gibanj na različnih ravneh AJPES predložiti podatke iz letnih poročil. Podatke morajo predložiti na poenotenih obrazcih, ki jih je pripravila AJPES v sodelovanju s Slovenskim inštitutom za revizijo. Ker se podatki iz letnih poročil uporabljajo za potrebe državne statistike in nacionalnih računov, so pri pripravi vsebine poenotenih obrazcev sodelovali tudi Statistični urad Republike Slovenije, Urad za makroekonomske analize in razvoj in Banka Slovenije. Poenotene obrazce je na podlagi Pravilnika o javni objavi letnih poročil gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov, o načinu javne objave in o načinu obveščanja registrskega sodišča o javni objavi letnih poročil⁸ predpisala AJPES z Metodološkim navodilom za predložitev letnih poročil in drugih podatkov gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov za leto 2002.⁹

Po ZGD-F morajo družbe podatke iz letnih poročil za preteklo koledarsko leto predložiti AJPES do 31. marca tekočega leta, v primerjavi s prejšnjimi leti je rok predložitve torej podaljšan za mesec dni.

---

⁷ *Pojasnilo 1 k SRS št. 24 in Pojasnilo 1 k SRS št. 25, Uradni list RS, št. 65/02.*

⁸ *Uradni list RS, št. 13/03.*

⁹ *Uradni list RS, št. 15/03.*

V informaciji ni podatkov o poslovanju bank in zavarovalnic ter nekaterih drugih družb,¹⁰ zaradi katerih bi bil, glede na značilnosti njihovega poslovanja, zbirni prikaz poslovnega izida in premoženjsko finančnega položaja družb nerealen. V informaciji tudi ni podatkov o družbah, ki so v stečajnem ali likvidacijskem postopku.¹¹

Pri presoji poslovanja družb v letu 2002 je treba upoštevati, da letna poročila družb, zavezanih k reviziji, še niso revidirana, kar pomeni, da bodo po opravljeni reviziji rezultati njihovega poslovanja lahko tudi drugačni: rezultati revizije letnih poročil za leto 2001 so na primer pokazali, da se je čista izguba družb zmanjšala za 4,3 %, čisti dobiček za 0,6 % in neto čista izguba za 7,8 %.

Poslovne rezultate družb v letu 2002 je treba presojati tudi v luči pomembnejših gospodarskih gibanj.¹²

Cene, ki so se v zadnjih dveh letih dokaj hitro povečevale, se ponovno umirjajo. V letu 2002 so se tako cene na drobno kakor cene življenjskih potrebščin povečale za 7,5 %, cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih pa za 5,1 %. V letu 2001 so se cene na drobno povečale za 9,4 %, cene življenjskih potrebščin za 8,4 % in cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih za 8,9 %.

Obseg industrijske proizvodnje je bil v letu 2002 za 2,4 % večji kakor v letu 2001 (v letu 2001 se je v primerjavi z letom 2000 povečal za 2,9 %). Po posameznih pomembnejših področjih dejavnosti so bile spremembe naslednje: predelovalne dejavnosti so obseg industrijske proizvodnje povečale za 2,0 %, dejavnost oskrbe z električno energijo, plinom in vodo za 5,4 %, rudarstvo pa za 7,7 %.

---

¹⁰ Iz obdelave podatkov iz letnih poročil družb, predloženih na poenotenih obrazcih, so izvzeti podatki o poslovanju določenih skladov (Slovenski odškodninski sklad, Ekološko razvojni sklad Republike Slovenije, Sklad Republike Slovenije za razvoj malega gospodarstva itd.) in podatki pooblaščenih investicijskih družb, ki poslujejo po kontnem načrtu za banke, zato zanje predpisana vsebina podatkov iz letnih poročil na poenotenih obrazcih ni primerna.

¹¹ Po podatkih iz Registra transakcijskih računov Banke Slovenije je bilo ob koncu leta 2002 v stečajnem in likvidacijskem postopku 707 družb, ob koncu leta 2001 pa 798 družb.

¹² Vir podatkov o rasti cen, o obsegu industrijske proizvodnje in o zunanjetrgovinski menjavi je Statistični urad Republike Slovenije, vir podatkov o gibanju tečajev je Banka Slovenije.

Na poslovni izid družb v letu 2002 je vplivalo tudi **gibanje povprečnih tečajev** dveh najpomembnejših tujih valut. Povprečni tečaj evra je bil v letu 2002 za 4,2 % višji od povprečnega tečaja v letu 2001, povprečni tečaj ameriškega dolarja pa za 1,0 % nižji. Podobno kaže tudi primerjava vrednosti tečajev obeh valut ob koncu leta. Na dan 31.12.2002 je bil tečaj evra za 4,0 % višji, tečaj ameriškega dolarja pa za 11,9 % nižji kakor na dan 31.12.2001.

Spremembe v medvalutnih razmerjih se odražajo v **rezultatih zunanjetrgovinske menjave**. V letu 2002 je bila vrednost izvoza 2.480.723 milijonov tolarjev, vrednost uvoza pa 2.618.368 milijonov tolarjev. Izvoz v letu 2002 se je v primerjavi z letom 2001 povečal za 10,4 %, uvoz pa za 6,2 %. Pokritost uvoza z izvozom se tako iz leta v leto povečuje. Z izvozom je bilo v letu 2002 kritega 94,7 %, v letu 2001 pa 91,2 % uvoza.

II. POVZETEK

Podatke iz letnih poročil za leto 2002 je AJ PES predložilo **38.051 družb** (34.265 kapitalskih in 3.460 osebnih družb ter 326 zadrug).

Od teh družb je 95,3 % majhnih, 2,6 % srednjih in 2,1 % velikih družb. Zaradi spremenjenih meril za razvrščanje družb po velikosti sta se deleža majhnih in srednjih družb v letu 2002 povečala, delež velikih družb pa zmanjšal.

Največ družb, 33,2 %, sodi v področje trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe. Po številu zaposlenih, znesku čistih prihodkov od prodaje in po sredstvih oziroma premoženju pa je največje področje predelovalnih dejavnosti. Družbe s tega področja, 16,8 % vseh družb, so namreč v letu 2002 zaposlovale 46,3 % vseh delavcev, ugotovile 37,0 % vseh čistih prihodkov od prodaje in imele 28,0 % vseh sredstev.

V letu 2002 so družbe:

- **Ustvarile 5.588 tisoč tolarjev neto dodane vrednosti na zaposlenega, 12,6 % več** kakor v letu 2001.
- **Kot celota ugotovile neto čisti dobiček v znesku 215.498 milijonov tolarjev.** Poslovni izid pa je bil v letu 2001, predvsem zaradi ocenitve realne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev 15 družb dejavnosti elektrogospodarstva in premogovništva, negativen. Neto čista izguba je znašala 299.444 milijonov tolarjev. Brez upoštevanja podatkov teh družb je neto čisti dobiček v letu 2002 znašal 208.760 milijonov tolarjev, 68,5 % več kakor v letu 2001.
- **Ugotovile 446.243 milijonov tolarjev čistega dobička, 34,2% več kakor v letu 2001. Čisti dobiček je ugotovilo 24.491 družb, 64,4 % vseh.** Največ čistega dobička, dobro tretjino, so ustvarile družbe z največjega področja, to je s področja predelovalnih dejavnosti.
- **Imele 230.745 milijonov tolarjev čiste izgube, za 61,5 % manj kakor v letu 2001,** predvsem zaradi velikega zneska čiste izgube družb elektrogospodarstva in premogovništva v letu 2001. **Čisto izgubo sta v letu 2002 ugotovili 11.302 družbi, 29,7 % vseh.** Tudi največ čiste izgube, dobro četrtino, so tako kakor največ čistega dobička ugotovile družbe s področja predelovalnih dejavnosti.

Ob koncu leta 2002 so družbe:

- **Imele 13.338.385 milijonov tolarjev sredstev (premoženje) oziroma obveznosti do virov sredstev, 11,4 % več kakor ob koncu leta 2001.** Premoženje družb se je ob upoštevanju opravljenega obveznega prevrednotovanja sredstev in dolgov in glede na 7,2 % rast cen življenjskih potrebščin realno povečalo. Največjo vrednost premoženja izkazujejo družbe s področja predelovalnih dejavnosti.
- **Gibljiva sredstva povečale hitreje (rast 12,8 %) kakor stalna sredstva (rast 10,6 %).**
- **Ohranile realno vrednost kapitala.** Družbe so kapital povečale za 9,1 %, stalna sredstva pa za 10,6 %, kar je vplivalo na zmanjšanje kapitalske ustreznosti.

- Imele za 14,9 % več finančnih in poslovnih obveznosti kakor ob koncu leta 2001. Dolgoročne finančne obveznosti so povečale za 17,7 %, kratkoročne pa za 12,8 %.

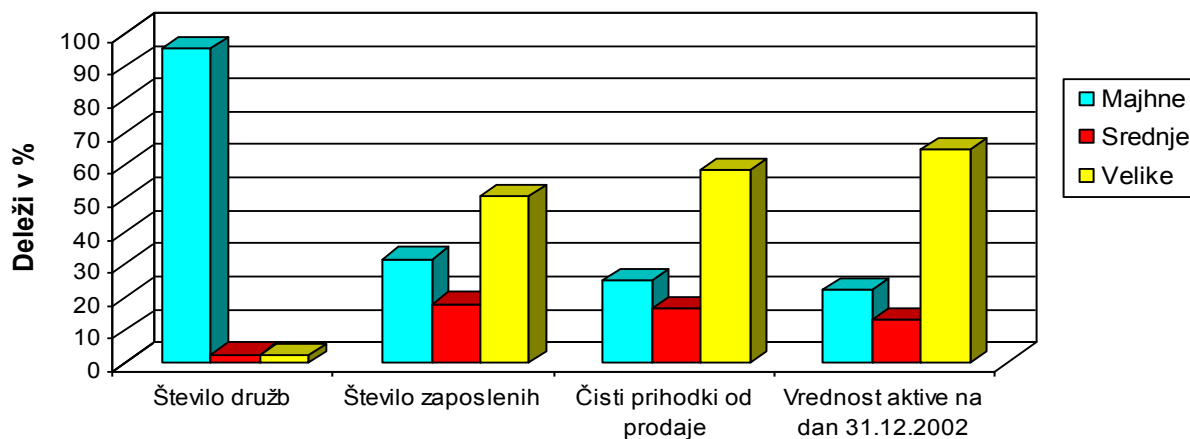
III. RAZVRSTITEV DRUŽB PO VELIKOSTI IN PO DEJAVNOSTIH TER TEMELJNI PODATKI O NJIHOVEM POSLOVANJU

1. RAZVRSTITEV DRUŽB PO VELIKOSTI

Temeljni podatki o poslovanju gospodarskih družb v letu 2002, razvrščenih po velikosti, so prikazani v preglednici in grafičnem prikazu:

TEMELJNI PODATKI VELIKOST DRUŽB	DRUŽBE		ZAPOSLENI		ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE		VREDNOST AKTIVE NA DAN 31.12.2002	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %
SKUPAJ	38.051	100,0	469.166	100,0	10.310.197	100,0	13.338.385	100,0
Majhne	36.255	95,3	148.077	31,6	2.585.008	25,1	2.959.693	22,2
Srednje	975	2,6	83.432	17,8	1.662.221	16,1	1.747.559	13,1
Velike	821	2,1	237.657	50,6	6.062.968	58,8	8.631.132	64,7

RAZVRSTITEV DRUŽB PO VELIKOSTI

V skladu z ZGD-F sta se vsebinsko in vrednostno spremenili dve od treh meril za razvrstitev družb po velikosti. Merilo prihodki je opredeljeno precej ožje, saj po novem v prihodke sodijo samo **čisti prihodki iz prodaje**, do predložitve podatkov iz letnih poročil za leto 2002 pa so v prihodke sodili vsi prihodki, to je poslovni, finančni in izredni. Merilo **aktiva** se po novem upošteva po stanju ob koncu poslovnega leta, do spremembe pa se je aktiva upoštevala kot povprečno stanje v poslovnem letu. Pri obeh merilih so vrednosti za razvrstitev družb v velikostne razrede precej višje. Nespremenjeno pa je merilo **povprečno število zaposlenih**.

Zaradi sprememb meril sta se v letu 2002 bistveno povečala deleža majhnih in srednjih družb, delež velikih družb pa zmanjšal. Od 38.051 družb je bilo 36.255 ali 95,3 % majhnih, 975 ali 2,6 % srednjih in 821 ali 2,1 % velikih. Upošteva prejšnja merila pa bi bilo v letu 2002 84,3 % majhnih, 9,8 % srednjih in 5,9 % velikih družb.

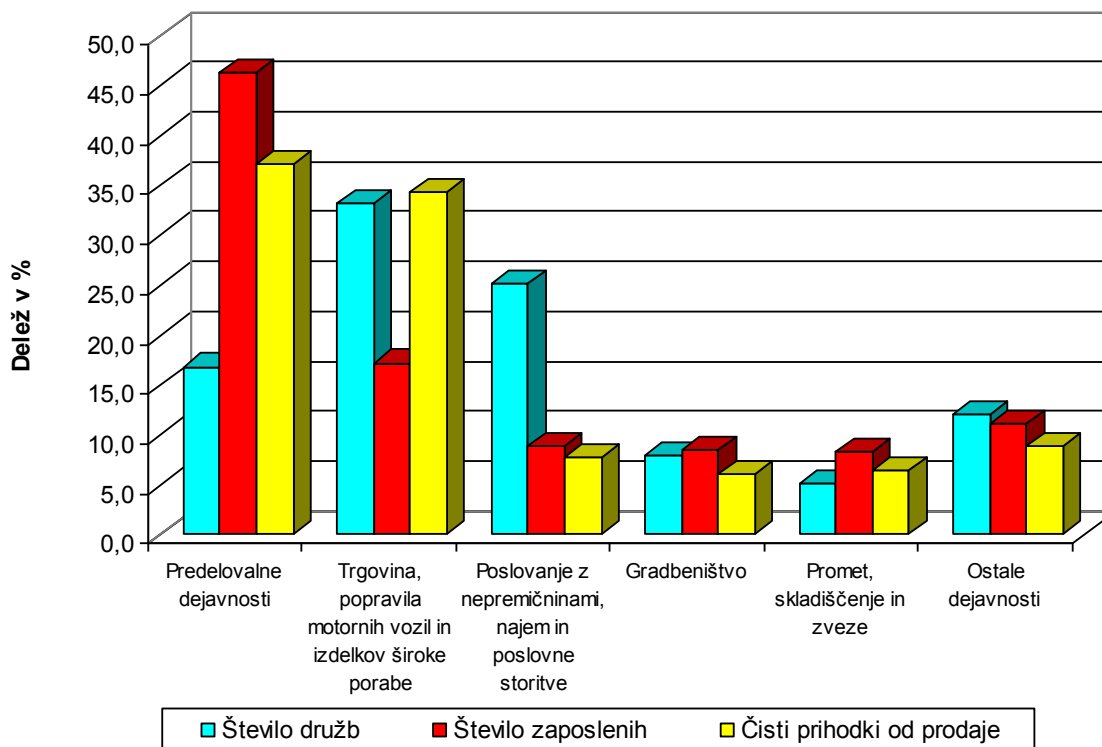
V letu 2002 so **majhne družbe** zaposlovale 31,6 % vseh delavcev, poslovale z 22,2 % vseh sredstev in ugotovile 25,1% vseh čistih prihodkov od prodaje. **Srednje družbe** so zaposlovale 17,8 % vseh delavcev, dosegle 16,1 % vseh čistih prihodkov od prodaje in imele 13,1 % sredstev vseh družb. Kljub majhnemu številu **velikih družb** pa njihovi poslovni rezultati še vedno v največji meri krojijo zbirne rezultate poslovanja. Velike družbe so namreč zaposlovale 50,6 % vseh delavcev, dosegle 58,8 % vseh čistih prihodkov od prodaje in ob koncu leta 2002 imele 64,7 % sredstev vseh družb.

2. RAZVRSTITEV DRUŽB PO DEJAVNOSTIH

Temeljni podatki o poslovanju družb po posameznih področjih dejavnosti so zbrani v preglednici in grafičnem prikazu:

TEMELJNI PODATKI PODROČJA DEJAVNOSTI	DRUŽBE		ZAPOSLENI		ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE		VREDNOST AKTIVE NA DAN 31.12.2002	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %
SKUPAJ	38.051	100,0	469.166	100,0	10.310.197	100,0	13.338.385	100,0
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	485	1,3	8.145	1,7	145.084	1,4	168.330	1,3
B Ribištvo in ribiške storitve	23	0,1	107	0,0	1.682	0,0	1.626	0,0
C Rudarstvo	60	0,2	4.779	1,0	43.009	0,4	86.825	0,6
D Predelovalne dejavnosti	6.381	16,8	217.017	46,3	3.809.461	37,0	3.730.747	28,0
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	154	0,4	12.059	2,6	365.707	3,6	1.185.071	8,9
F Gradbeništvo	2.984	7,8	39.760	8,5	612.815	5,9	596.235	4,5
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	12.637	33,2	80.412	17,1	3.525.196	34,2	2.342.976	17,6
H Gostinstvo	1.409	3,7	12.776	2,7	118.895	1,2	266.921	2,0
I Promet, skladiščenje in zveze	1.953	5,1	38.785	8,3	660.699	6,4	1.297.483	9,7
J Finančno posredništvo	477	1,2	1.869	0,4	63.016	0,6	611.301	4,6
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	9.547	25,1	41.455	8,8	788.350	7,6	2.010.275	15,1
L Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje	5	0,0	381	0,1	8.947	0,1	790.686	5,9
M Izobraževanje	457	1,2	1.177	0,2	11.250	0,1	12.026	0,1
N Zdravstvo in socialno varstvo	443	1,2	2.623	0,6	30.995	0,3	47.863	0,3
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	1.036	2,7	7.820	1,7	125.089	1,2	190.021	1,4

RAZVRSTITEV DRUŽB PO DEJAVNOSTIH

Po številu zaposlenih, po doseženih čistih prihodkih od prodaje in po vrednosti aktive na dan 31.12.2002 je največje področje **predelovalnih dejavnosti**. 6.381 družb s tega področja je zaposlovalo v povprečju 46,3 % vseh delavcev, ki so s prodajo ustvarili 37,0 % vseh čistih prihodkov. Sredstva teh družb so ob koncu leta 2002 pomenila 28,0 % sredstev vseh družb. Sledi področje **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe**. 12.637 družb s tega področja dejavnosti je v povprečju zaposlovalo 17,1 % vseh delavcev in s 17,6 % vseh sredstev ustvarilo 34,2 % vseh čistih prihodkov od prodaje.

IV. POSLOVNI IZID

Po izredno slabem poslovnem izidu v letu 2001, ko je neto čista izguba znašala 299.444 milijonov tolarjev, **so družbe leto 2002 sklenile z neto čistim dobičkom v znesku 215.498 milijonov tolarjev**. Negativni poslovni izid v letu 2001 je bil predvsem posledica rezultatov ocenitve realne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev (nepremičnine, stroji in oprema) 15 družb, ki opravljajo dejavnost pridobivanja rjavega premoga in lignita, dejavnost proizvodnje električne energije v hidroelektrarnah, termoelektrarnah in jedrski elektrarni ter dejavnost prenosa in distribucije električne energije¹³ (v nadaljevanju: elektrogospodarstvo in premogovništvo) in s tem v zvezi opravljenih knjigovodskih knjiženj. Cenitev opredmetenih osnovnih sredstev teh družb je bila opravljena po sklepu Vlade Republike Slovenije.

Brez upoštevanja navedenih družb elektrogospodarstva in premogovništva se je neto čisti dobiček v letu 2002 v primerjavi z letom 2001 povečal za 68,5 %. V letu 2002 je znašal 208.760 milijonov tolarjev.

---

¹³ Te družbe so: *Eles, Elektro Celje, Elektro Gorenjska, Elektro Ljubljana, Elektro Maribor, Elektro Primorska, Termoelektrarna toplarna Ljubljana, TET Termoelektrarna Trbovlje, Termoelektrarna Brestanica, Termoelektrarna Šoštanj, Dravske elektrarne Maribor, Savske elektrarne Ljubljana, Soške elektrarne Nova Gorica, Premogovnik Velenje in Rudnik Trbovlje-Hrastnik.*

Naboljšanje poslovnega izida oziroma na realnejši prikaz poslovnega izida v letu 2002 je vplivalo tudi izkazovanje bilančnih postavk po novih SRS. Kolikšen je bil ta vpliv, sicer ni mogoče ugotoviti. Prav gotovo pa je poslovni izid družb v letu 2002 boljši tudi zato, ker družbam zaradi nižje rasti tečaja evra splošnega prevrednotovanja kapitala ni bilo treba opraviti.

Končni rezultat poslovanja vseh družb v letih od 1994 do 2002 je razviden iz preglednice:¹⁴

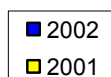
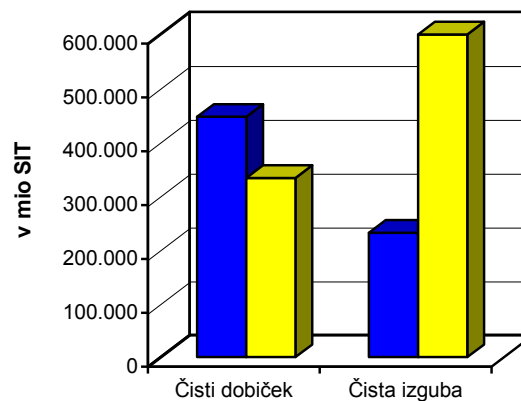
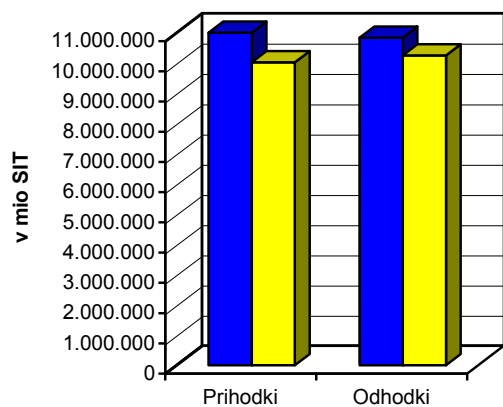
LETO	ČISTI DOBIČEK (v mio SIT)	ČISTA IZGUBA (v mio SIT)	NETO ČISTI DOBIČEK + NETO ČISTA IZGUBA - (v mio SIT)
1994	83.422	119.881	-36.459
1995	112.956	137.893	-24.937
1996	121.764	182.181	-60.417
1997	177.258	181.126	-3.868
1998	209.269	172.733	+36.536
1999	258.786	139.266	+119.520
2000	303.289	185.768	+117.521
2001	337.564	637.008	-299.444
2002	446.243	230.745	+215.498

Pomembnejše postavke poslovnega izida družb v letu 2002 so razčlenjene v preglednici in v grafičnem prikazu:

¹⁴ V preglednici so zbrani podatki iz statističnih podatkov, ki so jih družbe predložile v posameznih letih. To pomeni, da se na primer podatki za leto 2001 lahko razlikujejo od podatkov, ki so jih v statističnih podatkih za leto 2002 družbe vpisale v stolpec za prejšnje leto – za leto 2001.

POSTAVKE POSLOVNEGA IZIDA	Znesek v mio SIT		Indeks	Delež v prihodkih (v %)	
	2002	2001	2002/2001	2002	2001
Prihodki	11.115.198	10.022.967	110,9	100,0	100,0
Odhodki	10.839.202	10.246.584	105,8	97,5	102,2
Dodana vrednost	2.648.327	2.321.655	114,1	23,8	23,2
Izguba na substanci	26.700	21.008	127,1	0,2	0,2
Neto dodana vrednost	2.621.627	2.300.647	114,0	23,6	23,0
Davek iz dobička	60.498	43.165	140,2	0,5	0,4
Čisti dobiček	446.243	332.640	134,2	4,0	3,3
Čista izguba	230.745	599.422	38,5	2,1	6,0
Neto čisti dobiček + Neto čista izguba -	215.498	-266.782	-	1,9	-
Bilančni dobiček	1.096.595	936.954	117,0	9,9	9,3
Bilančna izguba	533.907	681.242	78,4	4,8	6,8
Neto bilančni dobiček + Neto bilančna izguba -	562.688	255.712	220,0	5,1	2,6

PRIHODKI, ODHODKI, ČISTI DOBIČEK IN ČISTA IZGUBA

Podatke iz izkaza poslovnega izida so družbe sestavile v skladu z novim SRS št. 25 po prvi različici, po kateri morajo poslovni izid izkazati stopenjsko. Zato je že iz delnih rezultatov videti, na kateri stopnji oziroma iz katere vrste poslovanja so ugotovile dobiček oziroma izgubo:

PRIHODKI OZIROMA ODHODKI	PRIHODKI		ODHODKI		RAZLIKA
	znesek v mio SIT	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %	znesek v mio SIT
SKUPAJ	11.115.198	100,0	10.839.202	100,0	275.996
Poslovni	10.586.514	95,2	10.311.559	95,1	274.955
Finančni	403.620	3,7	474.971	4,4	-71.351
Izredni	125.064	1,1	52.672	0,5	72.392

Družbe so na prvi stopnji dosegle **neto dobiček iz poslovanja** (pozitivna razlika med dobičkom in izgubo iz poslovanja), in sicer v znesku 274.954 milijonov tolarjev. Pozitivni poslovni izid na drugi stopnji se je zaradi negativne razlike med finančnimi prihodki in finančnimi odhodki v znesku 71.350 milijonov tolarjev zmanjšal, **neto dobiček iz rednega delovanja** (pozitivna razlika med dobičkom in izgubo iz rednega delovanja) je namreč znašal 203.604 milijone tolarjev. Zaradi izkazanega neto dobička zunaj rednega delovanja (pozitivna razlika med izrednimi prihodki in izrednimi odhodki) v znesku 72.392 milijonov tolarjev je **neto celotni dobiček znašal 275.996 milijonov tolarjev**. Družbe kot celota so v letu 2002 izkazale **neto čisti dobiček** (čisti dobiček, zmanjšan za čisto izgubo in za znesek obračunanega davka od dobička¹⁵) **v znesku 215.498 milijonov tolarjev**.

¹⁵ V skladu s Pojasnilom 2 k SRS št. 25 (Uradni list RS, št. 13/03) so družbe davek iz dobička iz rednega delovanja in davek iz dobička zunaj rednega delovanja lahko označile v skupno postavko.

1. PRIHODKI

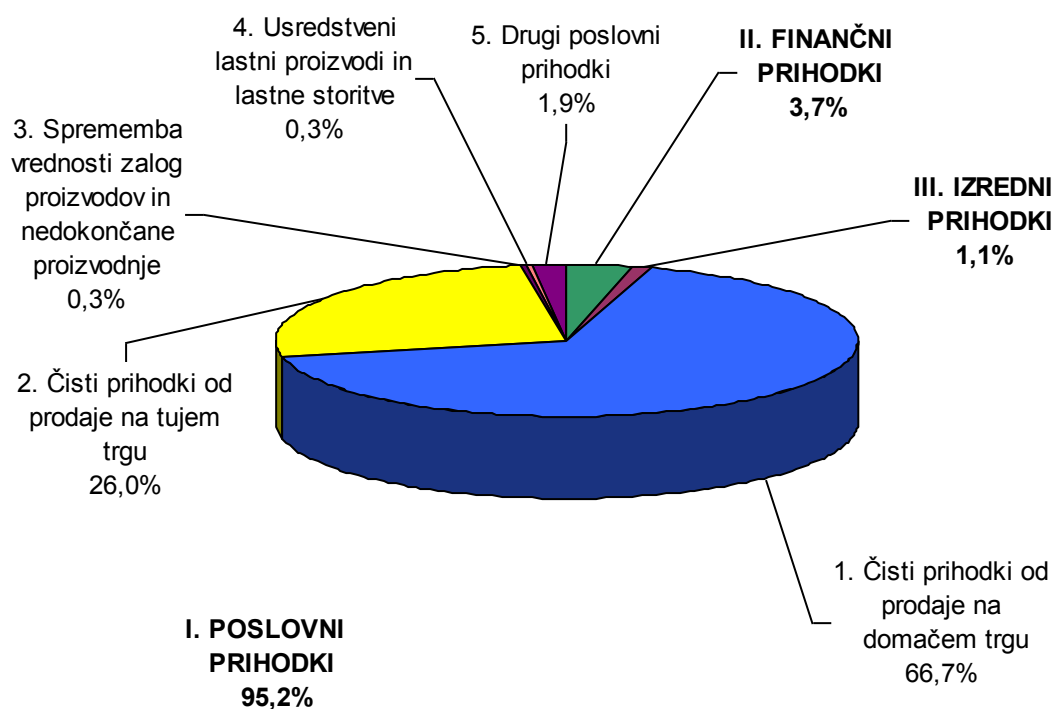
Družbe so v letu 2002 obračunale **11.115.198 milijonov tolarjev prihodkov**, 10,9 % več kakor v letu 2001. Dobri dve tretjini prihodkov so ustvarile družbe z dveh področij dejavnosti, s področja predelovalne dejavnosti 36,4 % in s področja trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe 32,9 %.

Obseg in strukturo posameznih vrst prihodkov v letih 2002 in 2001 podrobneje razčlenjuje preglednica, struktura posameznih vrst prihodkov v letu 2002 je razvidna tudi iz grafičnega prikaza:

PRIHODKI	Znesek v mio SIT		Indeks	Delež v %	
	2002	2001	2002/2001	2002	2001
SKUPAJ	11.115.198	10.022.967	110,9	100,0	100,0
I. POSLOVNI PRIHODKI	10.586.514	9.508.572	111,3	95,2	94,9
1. Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	7.417.419	6.734.431	110,1	66,7	67,2
2. Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	2.892.778	2.551.994	113,4	26,0	25,5
3. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	29.585	18.306	161,6	0,3	0,2
4. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	38.528	49.118	78,4	0,3	0,5
5. Drugi poslovni prihodki*	208.203	154.721	134,6	1,9	1,5
II. FINANČNI PRIHODKI	403.620	352.568	114,5	3,7	3,5
1. Finančni prihodki iz deležev	121.460	86.861	139,8	1,1	0,9
2. Finančni prihodki iz dolgoročnih terjatev	42.292	34.909	121,2	0,4	0,3
3. Finančni prihodki iz kratkoročnih terjatev	239.868	230.799	103,9	2,2	2,3
III. IZREDNI PRIHODKI	125.064	161.827	77,3	1,1	1,6

* Subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije in drugi poslovni prihodki.

PRIHODKI V LETU 2002

1.1 Poslovni prihodki

Družbe so večino, 95,2 % prihodkov ustvarile z rednim poslovanjem. V letu 2002 so obračunale **10.586.514 milijonov tolarjev poslovnih prihodkov**, 11,3 % več kakor v letu 2001. Največ poslovnih prihodkov pomenijo **čisti prihodki od prodaje proizvodov, blaga, materiala in storitev na domačem trgu**. Družbe so jih obračunale v znesku 7.417.419 milijonov tolarjev, to je 10,1 % več kakor v letu 2001. Po novem družbe med temi prihodki izkazujejo tudi prihodke od najemnin. Prihodki od najemnin so v letu 2002 znašali 100.584 milijonov tolarjev.

Čiste prihodke od prodaje na domačem trgu je ugotovilo 33.546 družb. Največ teh prihodkov, 42,5 %, so ustvarile družbe, ki sodijo v področje **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe**, sledijo pa jim družbe s področja **predelovalnih dejavnosti** z 22,5 % deležem.

Pomembna skupina prihodkov iz poslovanja so tudi **čisti prihodki iz prodaje blaga, proizvodov, materiala in storitev na tujem trgu**. Družbe so v letu 2002 dosegle 2.892.778 milijonov tolarjev tovrstnih prihodkov, 13,4 % več kakor v letu 2001. Rast teh prihodkov je bila za 3,3 odstotne točke hitrejša od rasti čistih prihodkov iz prodaje na domačem trgu.

Družbe so v letu 2002 ugotovile tudi **druge poslovne prihodke** v znesku 208.203 milijone tolarjev. Mednje sodijo subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije, premije, po novem pa tudi prevrednotovalni poslovni prihodki (dobički od prodaje opredmetenih osnovnih in neopredmetenih dolgoročnih sredstev, zmanjšanje popravkov vrednosti poslovnih terjatev zaradi odprave njihove oslabitve, odpis poslovnih dolgov itd.). Po prejšnjih SRS so družbe tovrstne poslovne prihodke izkazovale med izrednimi prihodki.

1.2 Finančni prihodki

V izkazu poslovnega izida so spremembe največje prav pri finančnih prihodkih. Med finančnimi prihodki morajo družbe ločeno izkazati prihodke iz deležev, prihodke iz dolgoročnih terjatev in prihodke iz kratkoročnih terjatev. Med finančne prihodke iz deležev sodijo dividende in deleži v dobičku drugih podjetij, obračunane tečajne razlike pri preračunu finančnih naložb, izraženih v tuji valuti, ter prevrednotovalni finančni prihodki iz deležev v kapitalu. Med finančne prihodke iz terjatev (dolgoročne in kratkoročne) sodijo prihodki od prevrednotovanja terjatev in dolgov zaradi ohranitve vrednosti, prihodki v zvezi z danimi posojili, zmanjšanje dolgoročnih rezervacij, prihodki od prodaje finančnih naložb, prevrednotovalni finančni prihodki ter prihodki od obresti. Prihodki od obresti se izkazujejo med finančnimi prihodki iz dolgoročnih terjatev.

Družbe so v letu 2002 obračunale **403.620 milijonov tolarjev finančnih prihodkov**, 14,5 % več kakor v letu 2001. Prihodki iz deležev so pomenili 30,1 %, v primerjavi z letom 2001 so bili večji kar za 39,8%. Prihodki iz dolgoročnih terjatev so predstavljali 10,5 % finančnih prihodkov, prihodki iz kratkoročnih terjatev pa 59,4 %. Prvi so se povečali za 21,2 %, drugi za 3,9 %. V prihodkih iz dolgoročnih terjatev so prihodki od obresti znašali 77.346 milijonov tolarjev, kar pomeni 19,2 %

vseh finančnih prihodkov v letu 2002. V primerjavi z letom 2001 so se povečali za 17,1 %.

V letu 2002 so družbe 75.926 milijonov tolarjev oziroma 18,8 % finančnih prihodkov izkazale iz razmerij med podjetji, ki sestavljajo skupino,¹⁶ 13.986 milijonov tolarjev oziroma 3,5 % finančnih prihodkov pa iz razmerij do pridruženih podjetij.

1.3 Izredni prihodki

Izredne prihodke sestavljajo neobičajne postavke, ki izhajajo iz dogodkov, za katere se ne pričakuje, da se bodo pojavljali redno in pogosto. Mednje sodijo prejete dotacije za kritje neporavnane izgube iz prejšnjih poslovnih let in drugi prihodki, ki niso povezani s prodajo. Med izredne prihodke po novih SRS ne sodijo več določeni prihodki, kot so izterjane odpisane terjatve, dobiček od prodaje osnovnih sredstev itd. Družbe jih izkazujejo med drugimi poslovnimi prihodki.

V letu 2002 so družbe obračunale **125.064 milijonov tolarjev izrednih prihodkov**, 22,7 % manj kakor v letu 2001. Med izrednimi prihodki predstavljajo obračunane prejete subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki, 8,1 %. Večino izrednih prihodkov, 91,9 % pa predstavljajo drugi izredni prihodki.

2. ODHODKI

Družbe so v letu 2002 ugotovile **10.839.202 milijona tolarjev odhodkov**, 5,8 % več kakor v letu 2001. Rast odhodkov je bila za 5,1 odstotno točko nižja od rasti prihodkov.

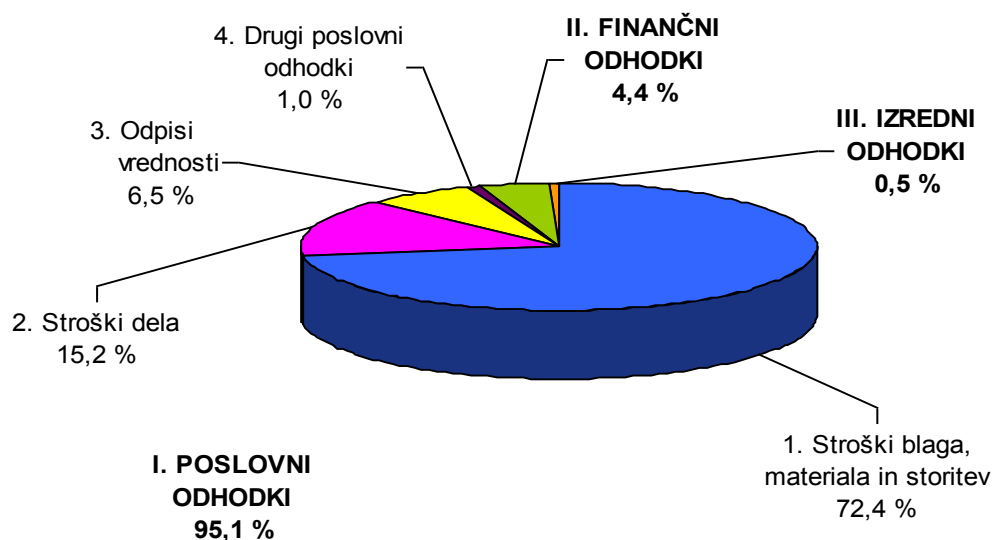
---

¹⁶ Skupino sestavljajo obvladujoče podjetje, podjetja, odvisna od njega zaradi deleža v kapitalu ali zaradi prevladujočega vpliva iz drugih razlogov, pridružena podjetja, v katerih ima obvladujoče podjetje pomemben, ne pa prevladujoč vpliv, in podjetja, obvladovana skupaj z drugimi lastniki.

Odhodke prikazujeta preglednica in grafični prikaz:

ODHODKI	Znesek v mio SIT		Indeks	Delež v %	
	2002	2001	2002/2001	2002	2001
ODHODKI SKUPAJ	10.839.202	10.246.584	105,8	100,0	100,0
I. POSLOVNI ODHODKI	10.311.559	9.666.377	106,7	95,1	94,3
1. Stroški blaga, materiala in storitev	7.851.748	7.097.567	110,6	72,4	69,3
2. Stroški dela	1.645.304	1.475.082	111,5	15,2	14,4
- stroški plač	1.177.689	1.056.839	111,4	10,9	10,3
- stroški pokojninskih in drugih zavarovanj	203.980	180.800	112,8	1,9	1,8
- drugi stroški dela	263.634	237.443	111,0	2,4	2,3
3. Odpisi vrednosti	701.369	983.371	71,3	6,5	9,6
4. Drugi poslovni odhodki	113.139	110.357	102,5	1,0	1,1
II. FINANČNI ODHODKI	474.971	469.738	101,1	4,4	4,6
1. Prevrednotovalni finančni odhodki	128.947	119.631	107,8	1,2	1,2
2. Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	346.023	350.107	98,8	3,2	3,4
III. IZREDNI ODHODKI	52.672	110.469	47,7	0,5	1,1

ODHODKI V LETU 2002

2.1 Poslovni odhodki

Tako kot med prihodki so tudi med odhodki po obsegu najpomembnejši tisti, ki izvirajo iz rednega poslovanja. Družbe so v letu 2002 ugotovile **10.311.559 milijonov tolarjev** tovrstnih odhodkov, 6,7 % več kakor v letu 2001.

Med poslovnimi odhodki so po obsegu največji **stroški blaga, materiala in storitev**. V letu 2002 so jih družbe obračunale v znesku 7.851.748 milijonov tolarjev, 10,6 % večjem kakor v letu poprej. Med temi stroški je delež nabavne vrednosti prodanega blaga in materiala največji, 43,5 %, delež stroškov porabljenega materiala je 31,3 % in delež stroškov storitev 25,2 %. Razumljivo je, da je v stroških nabavne vrednosti prodanega blaga in materiala vseh družb delež družb s področja trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe največji, kar 77,9 %. Stroški storitev vključujejo tudi povračila stroškov zaposlenim, ki so v neposredni zvezi s poslovanjem družbe (potni stroški v zvezi s službenimi potovanji ter stroški dela na terenu, po novem pa tudi stroški po pogodbah o delu, po pogodbah o avtorskem delu oziroma iz drugih pravnih razmerij, razen iz delovnega razmerja s fizičnimi osebami, ki teh del ne opravljajo kot svojo registrirano dejavnost).

Na drugem mestu po obsegu so **stroški dela**, ki vključujejo stroške plač, stroške pokojninskih in drugih zavarovanj ter druge stroške dela.

Plače obračunavajo družbe v bruto znesku, vključno z nadomestili plač, ki jih zaposleni prejemajo za čas, ko ne delajo, in ki bremenijo delodajalce. V prvi polovici leta 2002 je področje plač urejal Zakon o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999-2001,¹⁷ od julija 2002 pa Zakon o izvajanju dogovora o politiki plač za obdobje 2002-2004.¹⁸ Novi zakon določa usklajevanje izhodiščnih plač zaposlenih v zasebnem sektorju, način usklajevanja minimalne in zjamčene plače, izplačevanje plač na podlagi uspešnosti poslovanja in način spremljanja gibanja plač. Glede na rast cen življenjskih potrebščin so se plače v letu 2002 uskladile trikrat. Prva uskladitev je

---

¹⁷ Uradni list RS, št. 39/99, 124/00 in 48/01.

¹⁸ Uradni list RS, št. 59/02.

bila opravljena za januarske plače (povečanje za 2,7 %), druga za avgustovske plače (povečanje za 4,2 %) in tretja uskladitev za decembrske plače (povečanje za 2,0 %). Poleg teh treh uskladitev se je avgustovska minimalna plača dodatno povečala še za stopnjo rasti bruto domačega proizvoda. V letu 2002 je bila minimalna plača tako povečana za 12,4 %.

Družbe so v letu 2002 za plače namenile 1.177.689 milijonov tolarjev, 11,4 % več kakor v letu 2001. V letu 2002 je bila povprečna mesečna plača na zaposlenega 210.299 tolarjev, 10,1 % večja kakor v letu 2001. V predelovalnih dejavnostih, ki so v letu 2002 zaposlovale skoraj polovico, 46,3 %, vseh delavcev, se je povprečna mesečna plača na zaposlenega bolj povečala, za 10,7 %. Znašala je 201.684 tolarjev.

Med **stroške pokojninskih in drugih zavarovanj** sodijo stroški delodajalca za dodatno pokojninsko zavarovanje zaposlenih in prispevki delodajalca za socialno varnost. Družbe so v letu 2002 obračunale 203.980 milijonov tolarjev tovrstnih stroškov, kar je 12,8 % več kakor v letu 2001.

Med **druge stroške dela** sodijo regres za letni dopust, bonitete, povračila (za prevoz na delo in z dela, za prehrano, za ločeno življenje), drugi prejemki zaposlenih, druge delodajalčeve dajatve od plač, nadomestil plač, bonitet in drugih prejemkov zaposlenih, ki bremenijo delodajalca. Po novem med stroške dela ne sodijo več stroški po pogodbah o delu, po pogodbah o avtorskem delu in na podlagi drugega pravnega razmerja s fizično osebo, ki ni delovno razmerje. Te stroške družbe izkažejo med stroški storitev.

V letu 2002 so družbe obračunale 263.634 milijonov tolarjev drugih stroškov dela, 11,0 % več kakor v letu 2001.

Pomembna skupina poslovnih odhodkov so tudi **odpisi vrednosti**, med katere po novih SRS, poleg stroškov amortizacije, sodijo tudi prevrednotovalni poslovni odhodki, nastali zaradi oslabitve neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. V prevrednotovalnih poslovnih odhodkih so tudi zneski, ki se nanašajo na izgubo pri prodaji osnovnih sredstev, na popisne primanjkljaje, na uničenje osnovnih sredstev, na oslabitev zalog surovin in

materiala, drobnega inventarja in embalaže, nedokončane proizvodnje in proizvodov, trgovskega blaga in poslovnih terjatev.

Odpisi vrednosti so edini poslovnimi odhodki, ki so se v letu 2002 zmanjšali. Zmanjšali so se za 28,7 %. Med odpisi vrednosti so po obsegu največji stroški **amortizacije**, ki so v letu 2002 znašali 542.069 milijonov tolarjev in so bili za 33,5 % manjši kakor v letu 2001. Stroški amortizacije so se zmanjšali zaradi občutnega povečanja teh stroškov v elektrogospodarstvu in premogovništvu v letu 2001. Brez upoštevanja stroškov amortizacije, ki so jih v letih 2002 in 2001 obračunale družbe elektrogospodarstva in premogovništva, so se stroški amortizacije drugih družb povečali namreč za 5,3 %.

2.2 Finančni odhodki

Med finančnimi odhodki morajo družbe ločeno izkazati prevrednotovalne finančne odhodke ter finančne odhodke za obresti in iz drugih obveznosti. Prevrednotovalni finančni odhodki se pojavljajo v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami zaradi njihove oslabitve, če zmanjšanje njihove vrednosti ni krito s posebnim prevrednotovalnim popravkom kapitala. Do uveljavitve novih SRS so družbe te odhodke izkazovale med odpisi dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb. Med finančnimi odhodki za obresti in iz drugih obveznosti so všteti odhodki za obresti od kratkoročnih in dolgoročnih poslovnih in finančnih dolgov ter obveznosti iz prevrednotovanja kratkoročnih in dolgoročnih dolgov zaradi ohranitve vrednosti. Te odhodke so družbe v prejšnjih letih izkazovale med stroški obresti in drugimi odhodki financiranja.

V letu 2002 so družbe obračunale **474.971 milijonov tolarjev finančnih odhodkov**, 1,1 % več kakor v letu 2001. Kljub občutno nižji rasti v primerjavi z istovrstnimi prihodki (14,5 % rast) so bili v letu 2002 finančni odhodki od finančnih prihodkov večji za 71.351 milijonov tolarjev. Največji del finančnih odhodkov, 72,9 %, so pomenili finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti. Med temi znašajo odhodki od obresti 137.505 milijonov tolarjev, kar pomeni 29,0 % vseh finančnih odhodkov. Odhodki od obresti najbolj bremenijo družbe s področja predelovalnih dejavnosti, saj pomenijo 28,4 % tovrstnih odhodkov vseh družb. Predvrednotovalni finančni odhodki pa so pomenili 27,1 % finančnih odhodkov.

V letu 2002 so družbe 85.828 milijonov tolarjev oziroma 18,1 % finančnih odhodkov izkazale iz razmerij med podjetji, ki sestavljajo skupino, 10.543 milijonov tolarjev oziroma 2,2 % finančnih odhodkov pa iz razmerij do pridruženih podjetij.

2.3 Izredni odhodki

Izredne odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki v obravnavanem obračunskem obdobju zmanjšujejo izid rednega delovanja. Kot izredni odhodek se štejejo tudi rezervacije za kritje možne izgube, posebna vrsta izrednih odhodkov pa je tudi neporavnana izguba iz prejšnjih let, ki se poravna z odpisom obveznosti ali s prejetimi dotacijami, in prevrednotovalni popravek poslovnega izida zaradi ohranitve kupne moči kapitala. Med izredne odhodke se po novih SRS ne všttevajo več popisni primanjkljaji, izguba od prodaje osnovnih sredstev, uničenje osnovnih sredstev, itd. Te odhodke družbe izkazujejo med prevrednotovalnimi poslovnimi odhodki.

Družbe so v letu 2002 obračunale **52.672 milijonov tolarjev izrednih odhodkov**. Zaradi navedenih sprememb so bili izredni odhodki v letu 2002 kar za 52,3 % manjši kakor v letu 2001. Izredni odhodki za kritje izgube iz prejšnjih obdobj so pomenili 18,6 % vseh izrednih odhodkov, drugi izredni odhodki pa 81,4 %.

3. DODANA VREDNOST IN IZGUBA NA SUBSTANCI

Dodana vrednost je novo ustvarjena vrednost in izraža predvsem gospodarsko aktivnost družb. **Dodano vrednost v znesku 2.648.327 milijonov tolarjev je ugotovilo 31.379 družb**, to je 82,5 % vseh. **Izgubo na substanci v znesku 26.700 milijonov tolarjev pa je izkazalo 5.268 družb**, 13,8 % vseh. Družbe kot celota so tako v letu 2002 ustvarile **2.621.627 milijonov tolarjev neto dodane vrednosti** (dodana vrednost je bila za ta znesek večja od izgube na substanci). V letu 2002 so družbe ugotovile 14,1 % več dodane vrednosti, 27,1 % več izgube na substanci in 14,0 % več neto dodane vrednosti kakor v letu 2001.

Neto dodana vrednost je bila ugotovljena v vseh področjih dejavnosti. Največ neto dodane vrednosti so ustvarile družbe **predelovalnih dejavnosti**, in sicer

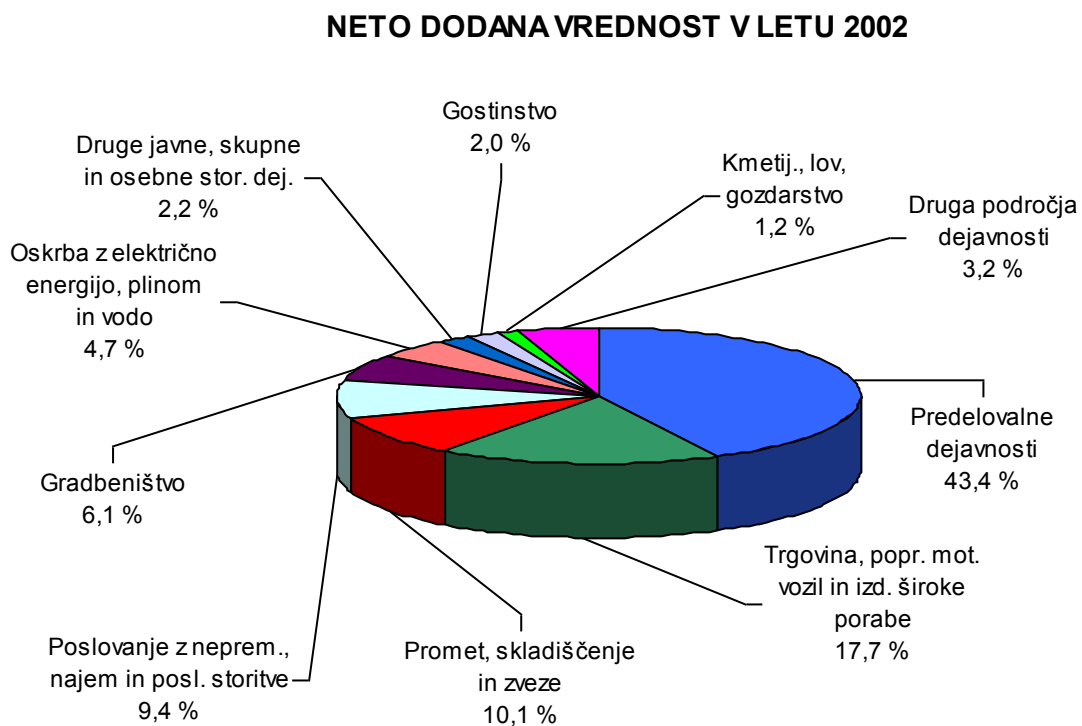
1.136.670 milijonov tolarjev ali 43,4 % celotne neto dodane vrednosti. V tej dejavnosti je 5.628 družb ugotovilo 1.138.204 milijonov tolarjev dodane vrednosti ali 43,0 % celotne dodane vrednosti, izgubo na substanci pa je imelo 580 družb v znesku 1.534 milijonov tolarjev ali 5,7 % celotne izgube na substanci. Večje zneske neto dodane vrednosti so ugotovile še družbe iz treh področjih dejavnosti: **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe** v znesku 464.528 milijonov tolarjev, **prometa, skladiščenja in zvez** v znesku 265.303 milijonov tolarjev in **poslovanja z nepremičninami, najemom in poslovnimi storitvami** v znesku 245.976 milijonov tolarjev.

Podatki o dodani vrednosti, o izgubi na substanci in o neto dodani vrednosti v letu 2002 po področjih dejavnosti so razvidni iz naslednje preglednice:

PODROČJA DEJAVNOSTI	DODANA VREDNOST				IZGUBA NA SUBSTANCI				NETO DODANA VREDNOST v mio SIT
	število družb	znesek v mio SIT	delež v %	indeks 2002/2001	število družb	znesek v mio SIT	delež v %	indeks 2002/2001	
SKUPAJ	31.379	2.648.327	100,0	114,1	5.268	26.700	100,0	127,1	2.621.627
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	380	33.570	1,3	105,3	72	1.115	4,2	273,7	32.455
B Ribijstvo in ribiške storitve	14	371	0,0	117,4	8	4	0,0	52,2	367
C Rudarstvo	47	29.765	1,1	109,8	11	370	1,4	549,3	29.395
D Predelovalne dejavnosti	5.628	1.138.204	43,0	113,0	580	1.534	5,7	79,6	1.136.670
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	130	123.252	4,7	104,1	20	49	0,2	84,2	123.203
F Gradbeništvo	2.610	161.841	6,1	111,5	265	2.239	8,4	110,1	159.602
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	10.092	469.423	17,7	115,8	1.948	4.895	18,3	133,5	464.528
H Gostinstvo	1.119	54.018	2,0	116,5	222	401	1,5	146,6	53.617
I Promet, skladiščenje in zveze	1.661	271.891	10,3	113,8	226	6.588	24,7	134,9	265.303
J Finančno posredništvo	302	32.206	1,2	162,1	165	2.163	8,1	106,5	30.043
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	7.805	252.707	9,5	119,6	1.466	6.731	25,2	130,3	245.976
L Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje	4	2.571	0,1	201,4	0	0	-	-	2.571
M Izobraževanje	385	4.789	0,2	112,6	57	35	0,1	155,8	4.754
N Zdravstvo in socialno varstvo	384	16.044	0,6	116,5	47	49	0,2	25,2	15.995
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	818	57.675	2,2	114,3	181	527	2,0	199,6	57.148

Razporeditev neto dodane vrednosti v letu 2002 po posameznih področjih dejavnosti je prikazana v naslednjem grafičnem prikazu:

4. ČISTI DOBIČEK IN ČISTA IZGUBA

Poslovni izid družb v letu 2002 je po posameznih področjih dejavnosti razviden iz naslednje preglednice:

PODROČJA DEJAVNOSTI	ČISTI DOBIČEK				ČISTA IZGUBA				NETO ČISTI DOBIČEK +
	število	znesek	delež	indeks	število	znesek	delež	indeks	NETO
	družb	v mio SIT	v %	<u>2002</u> 2001	družb	v mio SIT	v %	<u>2002</u> 2001	ČISTA IZGUBA - v mio SIT
SKUPAJ	24.491	446.243	100,0	134,2	11.302	230.745	100,0	38,5	215.498
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	267	3.201	0,7	103,0	174	3.584	1,6	278,0	-383
B Ribišтво in ribiške storitve	9	23	0,0	71,0	14	81	0,0	189,6	-58
C Rudarstvo	39	1.405	0,3	111,4	19	2.151	0,9	4,2	-746
D Predelovalne dejavnosti	4.418	167.758	37,6	128,2	1.692	63.454	27,5	104,7	104.304
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	98	18.287	4,1	628,6	50	7.128	3,1	2,1	11.159
F Gradbeništvo	2.024	14.382	3,2	116,3	791	15.276	6,6	223,6	-894
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	7.646	86.072	19,3	117,3	4.096	35.161	15,3	139,4	50.911
H Gostinstvo	673	7.306	1,6	156,4	619	7.174	3,1	119,5	132
I Promet, skladiščenje in zveze	1.247	32.234	7,2	108,6	590	39.187	17,0	184,8	-6.953
J Finančno posredništvo	314	20.735	4,7	158,8	144	4.626	2,0	154,5	16.109
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	6.610	83.326	18,7	155,5	2.452	47.866	20,7	64,8	35.460
L Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje	2	42	0,0	62,8	1	142	0,1	92,2	-100
M Izobraževanje	264	711	0,2	164,5	173	260	0,1	76,5	451
N Zdravstvo in socialno varstvo	310	2.178	0,5	126,7	105	1.115	0,5	225,3	1.063
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	570	8.583	1,9	156,3	382	3.540	1,5	160,8	5.043

4.1 Čisti dobiček

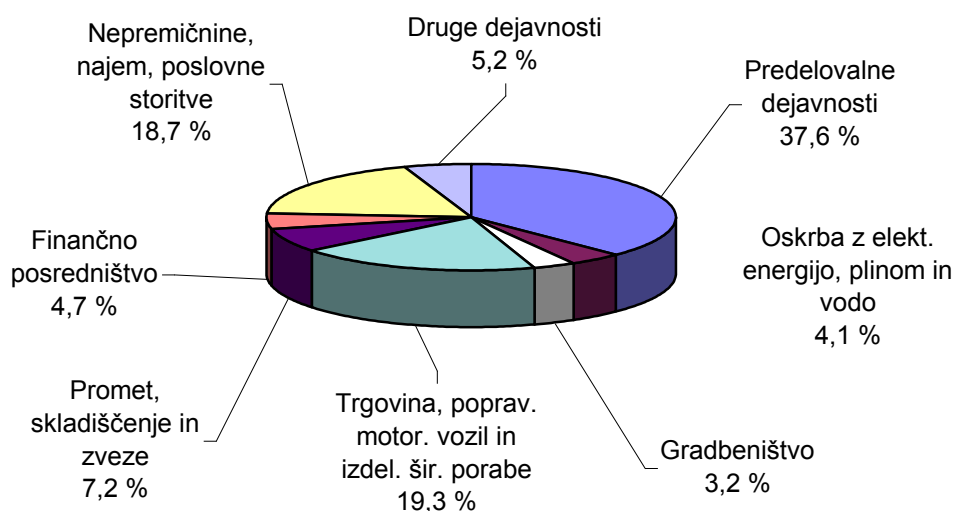
Čisti dobiček v znesku **446.243** milijonov tolarjev je v letu **2002** ugotovilo **24.491** družb, to je 64,4 % vseh obravnavanih. V primerjavi z letom 2001 se je čisti dobiček povečal za 34,2 %. Glede na to se je delež čistega dobička v prihodkih povečal od 3,3 % na 4,0 %.

Več kot 100 milijonov tolarjev čistega dobička je ugotovilo 625 družb, ki so skupaj ustvarile 324.169 milijonov čistega dobička, to je 72,6 % celotnega čistega dobička. Dobra polovica družb s čistim dobičkom (12.926 oziroma 52,8 %) je ugotovila manj kot 1 milijon tolarjev čistega dobička. Skupaj so te družbe ustvarile 3.820 milijonov tolarjev čistega dobička, kar je le 0,9 % čistega dobička vseh družb.

Po področjih dejavnosti so v letu 2002 največ čistega dobička, 37,6 %, ugotovile družbe s področja **predelovalnih dejavnosti**. Čisti dobiček v znesku 167.758 milijonov tolarjev je ustvarilo 4.418 družb s tega področja dejavnosti. Na drugem mestu po višini čistega dobička je 7.646 družb s področja **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe**, ki so ustvarile 86.072 milijonov tolarjev čistega dobička, kar pomeni 19,3 % čistega dobička vseh družb. Sledi 6.610 družb s področja **poslovanja z nepremičninami, najemom in poslovnimi storitvami**, ki so ugotovile 83.326 milijonov tolarjev čistega dobička, to je 18,7 % čistega dobička vseh družb.

Razdelitev čistega dobička po posameznih področjih dejavnosti je razvidna iz naslednjega grafičnega prikaza:

ČISTI DOBIČEK V LETU 2002

4.2 Čista izguba

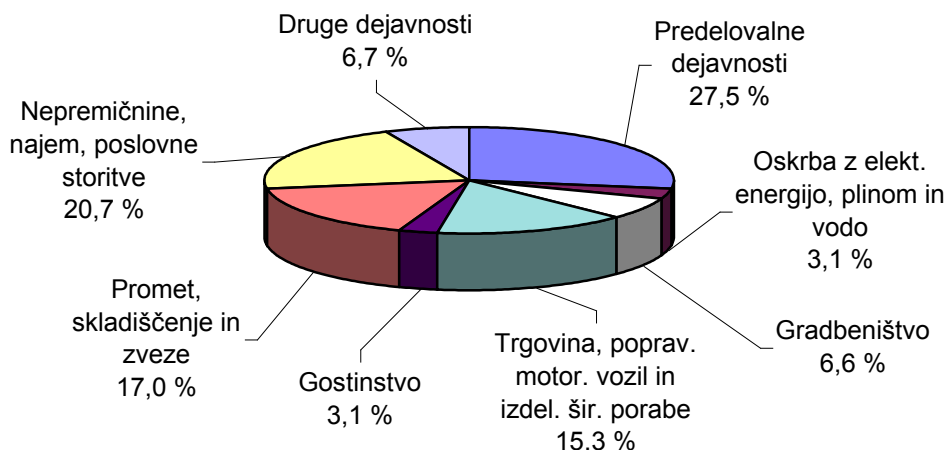
Čisto izgubo v znesku 230.745 milijonov tolarjev sta v letu 2002 ugotovili 11.302 družbi, to je 29,7 % vseh družb. Znesek čiste izgube je bil v letu 2002 za 61,5 % nižji kakor v letu 2001. Delež čiste izgube v prihodkih se je tako zmanjšal, in sicer od 6,0 % v letu 2001 na 2,1 % v letu 2002. Družbe, ki so ugotovile čisto izgubo, so zaposlovale 123.211 delavcev, kar je 26,3 % vseh zaposlenih. Na zmanjšanje čiste izgube je v letu 2002 v veliki meri vplivalo zmanjšanje čiste izgube družb elektrogospodarstva in premogovništva. Čista izguba teh družb je v letu 2001 pomenila 65,2 % celotne čiste izgube, v letu 2002 pa le še 1,8 % celotne čiste izgube.

Večje zneske čiste izgube (nad 100 milijonov tolarjev) je v letu ugotovilo 385 družb, ki so skupaj imele 179.255 milijonov tolarjev čiste izgube, kar je 77,7 % celotne čiste izgube. Pri tem je imelo 25 družb čisto izgubo večjo od 1 milijarde tolarjev.

Iz razčlenitve čiste izgube po področjih dejavnosti je razvidno, da so v letu 2002 največji del čiste izgube, 27,5 %, ugotovile družbe s področja **predelovalnih dejavnosti**. Čisto izgubo v znesku 63.454 milijonov tolarjev je ugotovilo 1.692 družb s tega področja. Sledi področje **poslovanja z nepremičninami, najemom in poslovnimi storitvami**, kjer je čisto izgubo v znesku 47.866 milijonov tolarjev ugotovilo 2.452 družb. Večji znesek čiste izgube je ugotovilo tudi 590 družb s področja **prometa, skladiščenja in zvez** (39.187 milijonov tolarjev oziroma 17,0 % celotne čiste izgube) in 4.096 družb s področja **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe** (35.161 milijonov tolarjev oziroma 15,3 % celotne čiste izgube).

Razdelitev čiste izgube po posameznih področjih dejavnosti je razvidna iz naslednjega grafičnega prikaza:

ČISTA IZGUBA V LETU 2002

5. POSLOVNI IZID IZVOZNIKOV

Primerjava poslovnega izida 9.189 izvoznikov v letu 2002 s poslovnim izidom družb, ki so prihodke ustvarile zgolj na domačem trgu, pokaže, da je bil končni poslovni izid izvoznikov ugodnejši kakor poslovni izid teh družb. Izvozniki so na tujem trgu ustvarili 2.892.778 milijonov tolarjev oziroma 33,7 % vseh svojih prihodkov. 7.304 izvozniki ali 79,5 % vseh izvoznikov je ugotovilo čisti dobiček v znesku 310.388 milijonov tolarjev, 33,4 % večjem kakor v letu 2001. Čisto izgubo pa je imelo 1.741 izvoznikov. Znašala je 134.814 milijonov tolarjev, kar je 63,4 % manj kakor v letu 2001. Razlog ta tolikšno zmanjšanje čiste izgube je bila čista izguba družb elektrogospodarstva in premogovništva, ugotovljena v letu 2001. Brez upoštevanja čiste izgube teh družb je v letu 2002 za 6,0 % manjša kakor v letu 2001. Neto čisti dobiček vseh izvoznikov je znašal 175.575 milijonov tolarjev.

Družbe, ki so v letu 2002 ustvarile prihodke zgolj na domačem trgu, so ugotovile manj čistega dobička kot izvozniki, 135.855 milijonov tolarjev oziroma 35,8 % več kakor v letu 2001. Hkrati so te družbe ugotovile 95.932 milijonov tolarjev čiste izgube, za 58,5 % manj kakor v letu 2001. Neto poslovni izid družb, ki so prihodke

dosegle le na domačem trgu, je bil v letu 2002 pozitiven, neto čisti dobiček je znašal 39.923 milijonov tolarjev.

Poslovni izid izvoznikov je v letu 2002 krojilo 416 velikih izvoznikov, ki so na tujem trgu dosegli prihodke večje od 1 milijarde tolarjev, in sicer v skupnem znesku 2.327.381 milijonov tolarjev. Prihodki teh izvoznikov na tujem trgu so pomenili kar 80,4 % vseh tovrstnih prihodkov.

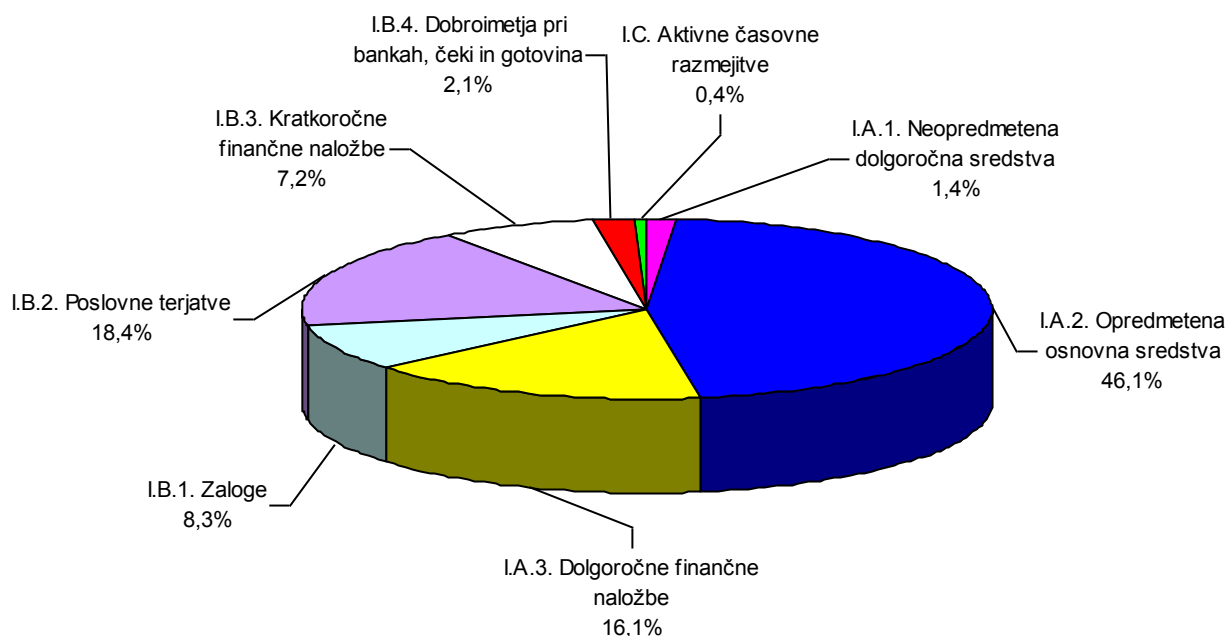
V. SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Ob koncu leta 2002 so družbe imele 13.338.385 milijonov tolarjev sredstev (premoženje) oziroma obveznosti do virov sredstev, 11,4 % več kakor ob koncu leta 2001. Kot je bilo že uvodoma pojasnjeno, je z novimi SRS največ sprememb in novosti pri izkazovanju postavk bilance stanja. Največja sprememba je odprava revalorizacije in uvedba prevrednotovanja bilančnih postavk. Splošno prevrednotovanje je posledica spremembe kupne moči domače valute, posebno prevrednotovanje pa posledica sprememb cen gospodarskih kategorij. Splošno prevrednotovanje se izvaja za vse sestavine kapitala na koncu poslovnega leta, če je bila v prejšnjem koledarskem letu rast tečaja evra večja od 5,5 %. Ker je bila v letu 2001 rast tečaja evra 4,7%, družbe splošnega prevrednotovanja kapitala v letu 2002 niso opravile. Posebno prevrednotovanje se opravi s spremembo cen sredstev ali dolgov zaradi njihove okrepitve oziroma oslabitve. Pri tem je pri sredstvih oslabitev obvezna, odločitev o okrepitvi pa prepuščena družbam. Obratno pa je pri dolgovih, okrepitev je obvezna, oslabitev pa dopustna. Premoženje družb se je ob upoštevanju opravljenega obveznega prevrednotovanja sredstev in dolgov in glede na 7,2 % rast cen življenjskih potrebščin realno povečalo.

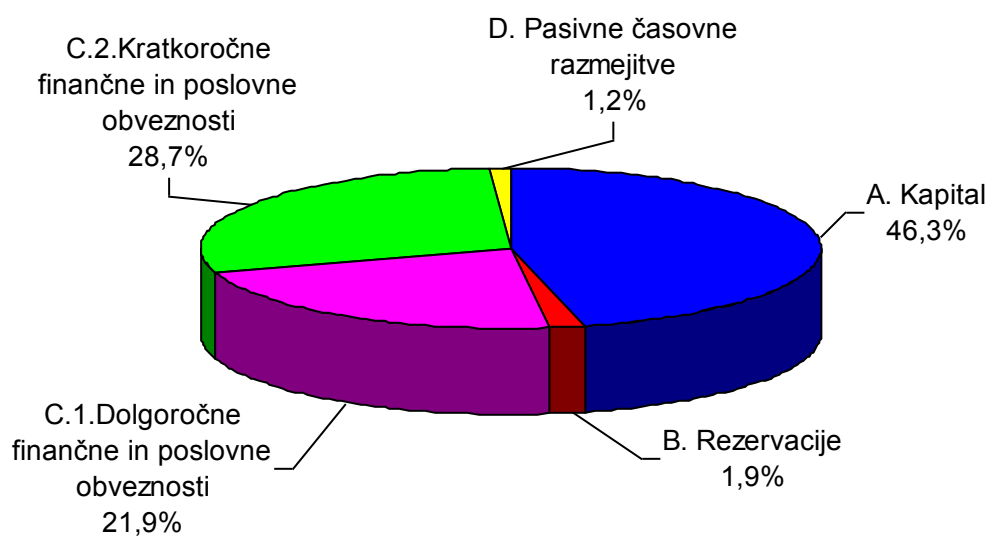
Obseg in struktura posameznih vrst sredstev in obveznosti do virov sredstev sta razvidna iz preglednice in grafičnih prikazov:

POSTAVKE SREDSTEV IN	Znesek v mio SIT		Indeks	Delež v %	
	31.12.2002	31.12.2001	31.12.01=100	31.12.2002	31.12.2001
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV					
I. SREDSTVA (A do C)	13.338.385	11.976.759	111,4	100,0	100,0
A. Stalna sredstva (1 do 3)	8.485.396	7.674.831	110,6	63,6	64,1
1. Neopredmetena dolgoročna sredstva	179.717	158.793	113,2	1,4	1,3
2. Opredmetena osnovna sredstva	6.152.874	5.852.227	105,1	46,1	48,9
3. Dolgoročne finančne naložbe	2.152.804	1.663.810	129,4	16,1	13,9
B. Gibljava sredstva (1 do 4)	4.795.000	4.249.734	112,8	36,0	35,5
1. Zaloge	1.108.954	995.961	111,3	8,3	8,3
2. Poslovne terjatve:	2.451.065	2.221.573	110,3	18,4	18,6
- dolgoročne poslovne terjatve	178.008	188.836	94,3	1,3	1,6
- kratkoročne poslovne terjatve	2.273.057	2.032.737	111,8	17,1	17,0
3. Kratkoročne finančne naložbe	962.276	800.771	120,2	7,2	6,7
4. Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina	272.704	231.429	117,8	2,1	1,9
C. Aktivne časovne razmejitve	57.990	52.195	111,1	0,4	0,4
II. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (A do D)	13.338.385	11.976.759	111,4	100,0	100,0
A. Kapital (1 do 4 - 5 + 6 - 7 + 8)	6.172.170	5.658.208	109,1	46,3	47,2
1. Vpoklicani kapital	2.461.672	2.346.173	104,9	18,5	19,6
2. Kapitalske rezerve	607.345	482.361	125,9	4,6	4,0
3. Rezerve iz dobička	786.191	677.768	116,0	5,9	5,6
4. Preneseni čisti dobiček	713.204	694.746	102,7	5,3	5,8
5. Prenesena čista izguba	262.609	241.575	108,7	2,0	2,0
6. Čisti dobiček poslovnega leta	362.115	284.075	127,5	2,7	2,4
7. Čista izguba poslovnega leta	152.122	455.448	33,4	1,1	3,8
8. Prevrednotovalni popravki kapitala	1.656.373	1.870.110	88,6	12,4	15,6
B. Rezervacije	259.271	278.214	93,2	1,9	2,3
C. Finančne in poslovne obveznosti	6.748.281	5.875.182	114,9	50,6	49,1
1. Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	2.914.262	2.476.966	117,7	21,9	20,7
2. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	3.834.020	3.398.216	112,8	28,7	28,4
D. Pasivne časovne razmejitve	158.663	165.154	96,1	1,2	1,4

SREDSTVA NA DAN 31.12.2002

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV NA DAN 31.12.2002

1. SREDSTVA

Konec leta 2002 so imele družbe v vseh sredstvih 63,6 % stalnih sredstev, 36,0 % gibljivih sredstev in 0,4 % aktivnih časovnih razmejitev. Vse vrste sredstev so se realno povečale.

1.1 Stalna sredstva

Ob koncu leta 2002 je bila **knjigovodska vrednost stalnih sredstev družb 8.485.396 milijonov tolarjev**, kar je za 10,6 % več kakor ob koncu leta 2001.

Pretežni del vrednosti stalnih sredstev, 72,5%, so bila **opredmetena osnovna sredstva**. Ob koncu leta 2002 je bila njihova vrednost 6.152.874 milijonov tolarjev, kar je za 5,1 % več kakor ob koncu leta 2001. Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev se je realno znižala, na kar je med drugim vplivala tudi obvezna oslabitev teh sredstev. V opredmetenih osnovnih sredstvih je delež nepremičnin (zemljišča, zgradbe) 67,5 %, delež opreme pa 24,7 %. Opredmetena osnovna sredstva so sredstva, ki so v lasti družb ali pa jih imajo družbe v finančnem najemu. Mednje sodi tudi drobní inventar z dobo uporabnosti daljšo od enega leta. Z opredmetenimi osnovnimi sredstvi družbe opravljajo svojo dejavnost, njihovo vrednost pa postopoma prenašajo med stroške, prek popravkov vrednosti in obračunane amortizacije. Stopnje za obračun amortizacije določajo s svojimi pravili same, pri tem pa upoštevajo dobo koristnosti sredstev.

Eno od temeljnih pravil vrednotenja sredstev je, da neodpisana vrednost posameznega sredstva ne more biti večja od njegove poštene vrednosti na dan sestavitve bilance stanja. Družbe v letu 2002 niso več opravljale revalorizacije sredstev, ampak so jih prevrednotovale zaradi okrepitve, oslabitve in odprave oslabitve. V letu 2002 so družbe sredstva okrepile za 162.876 milijonov tolarjev oslabile pa za 64.646 milijonov tolarjev.

Druga pomembna skupina stalnih sredstev so **dolgoročne finančne naložbe**. To so naložbe v kapital drugih podjetij, v lastne delnice in v lastne deleže (odkupi), naložbe v premičnine in nepremičnine, ki se ne uporabljajo za opravljanje lastne

dejavnosti, naložbe v finančne dolgove drugih podjetij (dana dolgoročna posojila, kupljene obveznice itd.), ki jih družba namerava posedovati dlje kot eno leto.

Ob koncu leta 2002 so družbe imele 2.152.804 milijonov tolarjev dolgoročnih finančnih naložb, kar je za 29,4 % več kakor ob koncu leta 2001. Njihov delež v vseh sredstvih je bil 16,1 %, v stalnih sredstvih pa 25,4 %. Družbe so iz naslova deležev in dolgoročnih finančnih terjatev do podjetij izkazale 62,2 % dolgoročnih finančnih naložb, do pridruženih podjetij pa 6,8 %.

Družbe so ob koncu leta 2002 izkazale 179.717 milijonov tolarjev **neopredmetenih dolgoročnih sredstev**, kar je za 13,2 % več kakor ob koncu leta 2001. Mednje sodijo dolgoročno odloženi stroški poslovanja in razvijanja, dolgoročne premoženjske pravice, dobro ime in predujmi za neopredmetena dolgoročna sredstva.

1.2 Gibljiva sredstva

Ob koncu leta 2002 je bila **knjigovodska vrednost gibljivih sredstev družb** 4.795.000 milijonov tolarjev, 12,8 % večja kakor ob koncu leta 2001.

Več kot polovico, 51,1 %, gibljivih sredstev so pomenile **poslovne terjatve**. Njihova vrednost ob koncu leta 2002 je bila 2.451.065 milijonov tolarjev, kar je 10,3 % več kakor ob koncu leta 2001. Poslovne terjatve se razlikujejo glede na zapadlost v plačilo na kratkoročne in dolgoročne terjatve. Delež prvih v poslovnih terjatvah je bil ob koncu leta 92,7 %, delež drugih pa 7,3 %. Ob koncu leta 2002 so bile kratkoročne poslovne terjatve večje za 11,8 %, dolgoročne poslovne terjatve pa manjše za 5,7 %. Med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami so najpomembnejše terjatve do kupcev, ki so pomenile kar 70,5 % vseh kratkoročnih poslovnih terjatev.

Ob koncu leta 2002 so družbe imele 12,4 % poslovnih terjatev do podjetij v skupini in 2,0 % poslovnih terjatev do pridruženih podjetij.

Med gibljiva sredstva sodijo še **zaloge** (23,1 %), **kratkoročne finančne naložbe** (20,1 %) in **dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina** (5,7 %).

2. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

2.1 Kapital

Kapital je najpomembnejša kategorija v bilanci stanja. Je ostanek sredstev družb po odštetju vseh dolgov družb. Znesek kapitala je odvisen od vrednotenja sredstev in dolgov in od poslovnega izida. Znesek odraža vse poslovne dogodke in vse metode merjenja posameznih kategorij sredstev in obveznosti.

Na dan 31.12.2002 so družbe imele **6.172.170 milijonov tolarjev kapitala**, kar je za 9,1 % več kakor na dan 31.12.2001. Čeprav se je v letu 2002 poslovni izid vseh družb v primerjavi z letom 2001 izboljšal, se je delež kapitala v virih sredstev zmanjšal, in sicer od 47,2 % ob koncu leta 2001 na 46,3 % ob koncu leta 2002. Zmanjšanje deleža je predvsem rezultat 11,4 % zmanjšanja **prevrednotovalnega popravka kapitala**, ki je na dan 31.12.2002 znašal 1.656.373 milijonov tolarjev.

Večji del, 90,2 %, prevrednotovalnega popravka kapitala pomeni **splošni prevrednotovalni popravek kapitala**. Ob koncu leta 2002 so ga družbe izkazale v znesku 1.493.497 milijonov tolarjev, za 19,9 % manjšem kakor ob koncu leta 2001. Na eni strani je na to vplivalo dejstvo, da družbam ob koncu leta 2002 splošnega prevrednotovanja kapitala ni bilo potrebno opraviti, ker je bila rast tečaja evra nižja od 5,5 % (4,7 %). Na drugi strani pa so družbe splošni prevrednotovalni popravek kapitala lahko uporabile za pokrivanje izgube v primeru, če čisti dobiček tekočega leta, njegove rezerve, preneseni dobički iz prejšnjih let ter zakonske in kapitalske rezerve za pokritje izkazane izgube niso zadostovali.

Posebni prevrednotovalni popravek kapitala družb je bil ob koncu leta 2002 162.876 milijonov tolarjev, pomenil je 9,8 % celotnega prevrednotovalnega popravka kapitala. Družbe so v skladu z novimi SRS posebni prevrednotovalni popravek kapitala izkazale zaradi okrepitev zemljišč, zgradb, opreme in finančnih instrumentov.

Največji del celotnega kapitala, 39,9 %, pomeni **vpoklicani kapital družb**. Na dan 31.12. 2002 so družbe imele vplačanega in hkrati v sodnem registru vpisanega 2.461.672 milijonov tolarjev vpoklicanega kapitala, 4,9 % več kakor na dan 31.12.2001.

Več kot desetino celotnega kapitala, 12,7 %, pomenijo **rezerve iz dobička**. Družbe so ob koncu leta 2002 iz dobička oblikovale 786.191 milijonov tolarjev rezerv, 16,0 % več kakor ob koncu leta 2001. Med rezervami iz dobička je bilo 28,9 % zakonskih rezerv, 11,3 % rezerv za lastne deleže, 5,1 % statutarnih rezerv in 54,7 % drugih rezerv iz dobička. O oblikovanju drugih rezerv iz dobička odločata uprava družbe in skupščina.

Kapitalske rezerve nastanejo z vplačili družbenikov (vplačani presežek kapitala in vplačila nad knjigovodsko vrednostjo odkupljenih lastnih delnic in lastnih deležev, ki jih je družba odtujila). Kapitalske rezerve so namenjene predvsem poravnavanju izgube. Kapitalske rezerve družb so ob koncu leta 2002 znašale 607.345 milijonov tolarjev, 25,9 % več kakor ob koncu leta 2001. Njihov delež v kapitalu je bil 9,8 %, ob koncu leta 2001 pa 8,5 %.

Vrednost kapitala družb je v precejšnji meri odvisna tudi od rezultatov njihovega poslovanja v tekočem in v prejšnjih letih. Čisti dobiček kapital povečuje, čista izguba pa ga zmanjšuje. Na dan 31.12.2002 so družbe izkazale 1.075.319 milijonov tolarjev **čistega dobička poslovnega leta in prenesenega čistega dobička**, 9,9 % več kakor na dan 31.12.2001. **Čista izguba poslovnega leta in prenesena čista izguba** je ob koncu leta 2002 znašala 414.731 milijonov tolarjev. V primerjavi s tovrstno izgubo, izkazano ob koncu leta 2001, je bila za 40,5 % manjša.

2.2 Rezervacije

Na dan 31.12.2002 so družbe imele 259.271 milijonov tolarjev rezervacij, namenjenih za pokrivanje davčnih in drugih obveznosti, kar je 6,8% manj kakor ob koncu leta 2001. Njihov delež v vseh virih je bil 1,9 %, ob koncu leta 2001 2,3 %.

Zmanjšanje rezervacij je med drugim posledica novih SRS, da družbe dolgoročnih rezervacij za velika popravila ne morejo več oblikovati.

2.3 Finančne in poslovne obveznosti

Ob koncu leta 2002 so **finančne in poslovne obveznosti družb** znašale 6.748.281 milijonov tolarjev, kar je za 14,9 % več kakor ob koncu leta 2001. Povečal se je tudi njihov delež v vseh virih, od 49,1 % ob koncu leta 2001 na 50,6 % ob koncu leta 2002.

Finančne in poslovne obveznosti se delijo na kratkoročne in dolgoročne obveznosti. Delež prvih v vseh finančnih in poslovnih obveznostih je bil ob koncu leta 2002 56,8 %, delež drugih 43,2 %. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti so se v letu 2002 povečale za 12,8 %, dolgoročne finančne in poslovne obveznosti pa za 17,7 %.

Med kratkoročnimi finančnimi in poslovnimi obveznostmi so najpomembnejše obveznosti do dobaviteljev, ki so ob koncu leta 2002 pomenile 40,8 % vseh kratkoročnih finančnih in poslovnih obveznosti. Kratkoročne obveznosti družb do bank so na dan 31.12.2002 pomenile 23,5 % vseh kratkoročnih finančnih in poslovnih obveznosti.

Med dolgoročnimi finančnimi in poslovnimi obveznostmi so obveznosti do bank ob koncu leta 2002 pomenile 39,7 % vseh dolgoročnih finančnih in poslovnih obveznosti. Druge dolgoročne finančne in poslovne obveznosti, med katere sodijo posojila, prejeta od drugih finančnih organizacij in fizičnih oseb, prejete varščine, obveznosti iz finančnega najema itd., pa so ob koncu leta 2002 pomenile 48,8 % vseh dolgoročnih finančnih in poslovnih obveznosti.

Ob koncu leta 2002 so družbe imele 10,0 % finančnih in poslovnih obveznosti do podjetij v skupini in 0,7 % do pridruženih podjetij.

VI. KAZALNIKI UČINKOVITOSTI POSLOVANJA¹⁹

Kazalniki gospodarnosti kažejo izboljšanje rezultatov poslovanja družb. Družbe so v letu 2002 ustvarile več skupnih prihodkov in več poslovnih prihodkov kakor so imele skupnih odhodkov in poslovnih odhodkov. Kazalnik celotne gospodarnosti poslovanja in kazalnik gospodarnosti poslovanja sta bila enaka, 1,03. To pomeni, da so družbe v letu 2002 na 100 tolarjev skupnih odhodkov oziroma na 100 tolarjev poslovnih odhodkov ustvarile 103 tolarje skupnih prihodkov oziroma poslovnih prihodkov. V letu 2001 pa je bila vrednost obeh kazalnikov 0,98.

Izboljšanje uspešnosti poslovanja kažeta tudi kazalnika čiste dobičkovnosti prihodkov ter dobičkovnosti poslovnih prihodkov. V letu 2002 so družbe na 100 tolarjev prihodkov ustvarile 2 tolarja neto čistega dobička, v letu 2001 pa 3 tolarje neto čiste izgube. Razmerje med neto čistim dobičkom ter poslovnimi prihodki pa pove, da so družbe v letu 2002 na 100 tolarjev poslovnih prihodkov ustvarile 3 tolarje neto čistega dobička, v letu 2001 pa 2 tolarja čistega dobička.

Kazalniki donosnosti kažejo večjo donosnost sredstev in kapitala v letu 2002 kakor v letu 2001. Družbe so v letu 2002 na 100 tolarjev sredstev ustvarile 21 tolarjev neto dodane vrednosti in 2 tolarja neto čistega dobička, v letu 2001 pa 18 tolarjev neto dodane vrednosti in 2 tolarja neto čiste izgube. V letu 2002 se je povečala tudi donosnost kapitala, družbe so na 100 tolarjev kapitala ustvarile 44 tolarjev neto dodane vrednosti in 4 tolarje neto čistega dobička, v letu 2001 pa 39 tolarjev neto dodane vrednosti in 5 tolarjev neto čiste izgube.

Izboljšanje uspešnosti poslovanja družb izražajo tudi **kazalniki produktivnosti**. Družbe so na zaposlenega ugotovile 23.691 tisoč tolarjev prihodkov, 5.588 tisoč tolarjev neto dodane vrednosti in 459 tisoč tolarjev neto čistega dobička. V letu 2001 pa so na zaposlenega ugotovile 21.610 tisoč tolarjev prihodkov, 4.960 tisoč tolarjev neto dodane vrednosti in 575 tisoč tolarjev neto čiste izgube.

---

¹⁹ V letu 2001 je bila vrednost nekaterih kazalnikov, predvsem kazalnika celotne gospodarnosti in dobičkovnosti, nižja zaradi negativnega poslovnega izida družb elektrogospodarstva in premogovništva.

Kazalniki financiranja in plačilne sposobnosti izražajo ob koncu leta 2002 nekoliko slabšo strukturo financiranja in rahlo poslabšanje plačilne sposobnosti družb kakor ob koncu leta 2001. Delež kapitala v virih sredstev, ki je bil ob koncu leta 2001 47,2 %, se je ob koncu leta 2002 znižal na 46,3 %. Poslabšala se je tudi kapitalska pokritost stalnih sredstev in zalog. S kapitalom je bilo ob koncu leta 2002 financiranih 64,3 % stalnih sredstev in zalog, ob koncu leta 2001 pa 65,3 %.

Razmerje med dolgovi in kapitalom se je povečalo. Ob koncu leta 2002 so imele družbe na 100 tolarjev kapitala 109 tolarjev dolgov, ob koncu leta 2001 pa 104 tolarje. Poslabšalo se je razmerje med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami do kupcev in kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi do dobaviteljev. Pri tem kratkoročne poslovne terjatve do kupcev še vedno presegajo kratkoročne obveznosti do dobaviteljev. Na dan 31.12.2002 so družbe imele na 100 tolarjev kratkoročnih poslovnih obveznosti 102 tolarja kratkoročnih poslovnih terjatev, na dan 31.12.2001 pa 104 tolarje. Nekoliko izboljšal pa se je kazalnik pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti s kratkoročnimi sredstvi. Ob koncu leta 2002 je bila njegova vrednost 0,89, ob koncu leta 2001 pa 0,87.